

**Dovrefjell
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 Lillehammer

Besøksadresse
Norsk villreinsenter nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerking

Kontakt
Sentralbord +47 61 26 60 00
Saksbehandler +47 61 26 62 08
sfinpost@statsforvalteren.no
www.nasjonalparkstyre.no/dovrefjell

Alvdal kommune
v/ Mariann Totlund

E-postadresse: postmottak@alvdal.kommune.no

Delegert sak nr. 140-2021

SAKSBEHANDLER: LARS BØRVE

ARKIVSAK - ARKIVKODE: 2021/3371 - 432.2

DATO: 19.03.2021

Søknad fra Halvor Hektoen, Tynset, om transport med traktor til seter nord for Vesl-Marsjøen i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2025

Dokumenter

- 14.03.2021: Søknad fra Halvor Hektoen, Tynset, om transport med snøskuter og traktor til seter nord for Vesl-Marsjøen i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2025.
15.03.2021: E-post fra Alvdal kommune og Tynset kommune – oversending av søknad for behandling.

Opplysninger om søknaden / saksopplysninger

Halvor Hektoen, Nord-Østerdalsveien 6591, 2500 Tynset, søker 14.03.2021 om tillatelse til transport av ved og materialer m.m., med egen snøskuter og traktor til egen seter nord for Vesl-Marsjøen i Knutshø landskapsvernområde i 2021-2025. Setra brukes til fritidsformål.

Den delen av søknaden som går ut på transport med snøskuter, behandles om egen sak.

I søknaden skriver Halvor Hektoen bl.a.:

En seter som ligger på 1000 meter krever jevnlig vedlikehold og det er etter vår mening viktig at setrene vedlikeholdes og tas vare på slik at det historiske miljøet ivaretas. Godt vedlikeholdte eiendommer og kulturlandskap som holdes i hevd er noe av det viktigste for at områdene fremstår som attraktive.

Kjørerute er kjøresporene fra Strålbergsætra i Rødalen, via Fallet til setrene som ligger nord for Vesl-Marsjøen. Mellom Strålbergsætra og Fallet går kjøresporene gjennom et område som ikke er vernet. Mellom Fallet og setrene nord for Vesl-Marsjøen går kjøresporene ca. 2 km inn i Knutshø landskapsvernområde. Fra disse kjøresporene går det også kjørespor (ca. 300 m) til 2 naust øst for Vesl-Marsjøen. (Se bilde 1 på neste side.) Mellom Vesl-Marsjøen og setrene kan det være bløtt i kjøresporene som går langs elva. (Se bilde 2-4 på de neste sidene.) Når det er bløtt og høy vannstand i Vesl-Marsjøen og elva, er det ikke egnet å kjøre med traktor på kjøresporene langs elva mellom sjøen og setrene.

I søknaden 14.03.2021 søker Halvor Hektoen om 3 turer (tur-retur) i året med traktor til setra. I samtale med saksbehandler 18.03.2021 endret Halvor Hektoen søknaden til 2 turer i året til setra og 2 turer i året til naustet ved Vesl-Marsjøen.

Nasjonalpark	Dovrefjell-Sunndalsfjella
Naturresevatene	Flåman, Bjørndalen, Nordre Snøfjelltjønn, Mardalen
Landskapsvernområdene	Drivdalen/Kongsvoll/Hjerkinn, Knutshø, Åmotsdalen, Dalsida Eikesdalsvatnet, Åmotan-Grøvdalen, Jora og Fokstugu
Biotopvernområdene	Torbudalen og Sandgrovbott-Mardalsbotn

Bilde 1. Kjøresporene til naustene øst for Vesl-Marsjøen 10.08.2017.

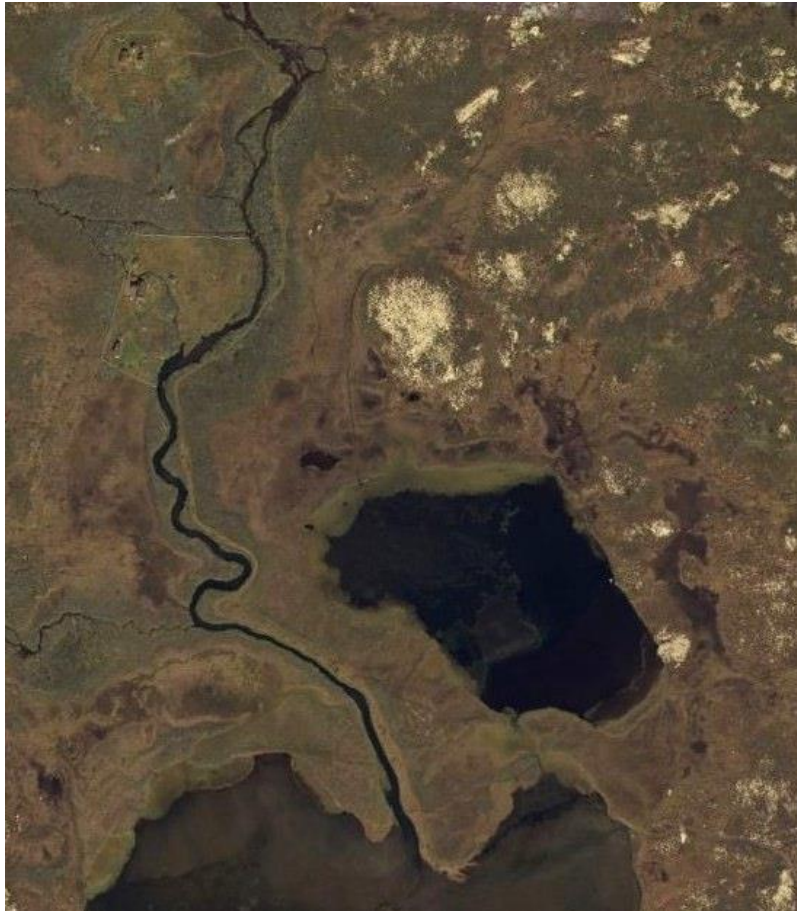
Bilde 2: Kjøresporene mellom Vesl-Marsjøen og setrene 22.06.2016.

Bilde 3: Kjøresporene mellom Vesl-Marsjøen og setrene 10.08.2017.

Bilde 4: Kjøresporene mellom Vesl-Marsjøen og setrene 22.06.2016.

Bilde 5. Flybilde som viser kjøreoporene fram til setrene nord for Vesl-Marsjøen.

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen

Regler og retningslinjer for saksbehandlingen går bl.a. fram av:

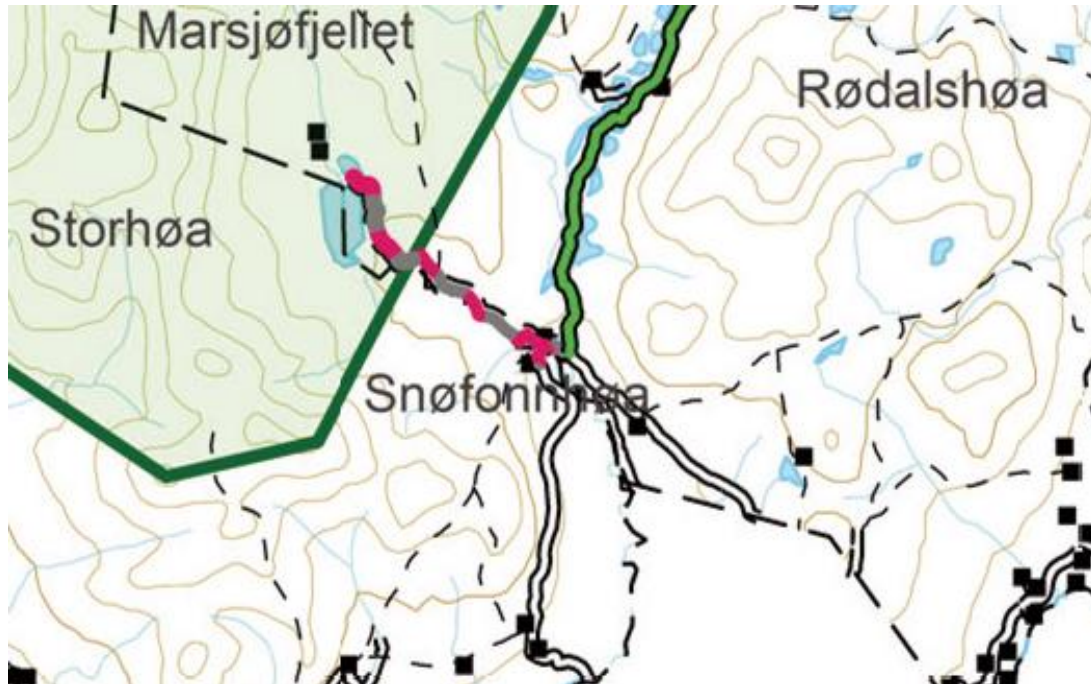
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009.
- Verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde av 3. mai 2002.
- Forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell, vedtatt 8. februar 2006.
- Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter, utgitt av Miljødirektoratet i 2014.

Formålet med Knutshø landskapsvernområde er å ta vare på et sammenhengende høgfjellsområde med leveområdene til villreinen i Knutshø (villreinområde), og et særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften.

Motorferdsel er vanligvis ikke tillatt i Knutshø landskapsvernområde, jf. § 3 pkt. 5.1 og 5.2 i verneforskriften, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bl.a. motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen, jf. pkt. 5.3 e.

I kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell, går det fram at det er «angitt» kjørespor mellom grensa for Knutshø landskapsvernområde og nordenden på Vesl-Marsjøen. Lengden på de «angitte» kjøresporene mellom vernegrensa og nordenden på Vesl-Marsjøen, er ca. 1,2 km. Mellom nordenden på Vesl-Marsjøen og setrene nord for sjøen, er det kjørespor på ca. 0,5 km som ikke er «angitt» på kartvedlegg 2. Det er på kartvedlegg 2 ikke markert at dette er et kjørespor som skal opphøre eller fjernes.

Kart 1: Utsnitt fra kartvedlegg 2 i forvaltningsplan for verneområdene på Dovrefjell.

I forvaltningsplanen går det fram at Vesl-Marsjøen ligger i en såkalt brukssone (sone 37).

Kart 2: Brukssonen ved Vesl-Marsjøen.

Forvaltningsplanen har (side 83-87) retningslinjer for motorferdsel på barmark. I felles retningslinjer for motorferdsel på barmark og vinterføre (s. 83) går det bl.a. fram:

- Hovedprinsippet er at det er den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser som skal benyttes.
- Der det er kjørespor skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong.
- Forvaltningsmyndigheten kan ut fra hensynet til verneverdiene henvise transport til vinterføre der transport på barmark kan påregnes å gi terrengskader.
- Lufttransport kan pålegges dersom dette er påkrevet av hensyn til verneverdiene.
- I brukssone kan det gis tillatelse til bruk av eget kjøretøy for transport av materialer ved større vedlikeholdsarbeid på bygning. Slik tillatelse skal være tidsbegrenset og antall turer skal tilpasses kjøretøy og transportvolum. Det skal tas hensyn til hvilken transportform som er egnet for oppdraget.
- For behov som er årvisse, gis tillatelse / dispensasjon for normalt 4 år.
- Ved spesielle behov i enkelte år kan det søkes om ekstra turer.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark (s. 86), går det bl.a. fram:

- Det legges opp til en svært restriktiv praksis.
- Kjøring utenom eksisterende kjørespor tillates ikke.

I retningslinjene for motorferdsel på barmark i Knutshø landskapsvernområde (s. 86-87) går det fram:

Pkt. 5.3 e: Det kan gis tillatelse til nødvendig transport til setre etter traktorveger / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen. Det legges til grunn at punktet hjemler transport ut over det som går fram av pkt. 5.2 d. For setre som drives i landbruksnæring (jf. næringsoppgave), kan det gis tillatelse til transport i forbindelse med utleie til for eksempel jakt og fiske. Det forutsettes at eier selv besørger transporten. For setre som ikke drives som en del av jordbruksvirksomhet gis ikke tillatelse til transport i forbindelse med utleie. Det kan imidlertid gis tillatelse til nødvendig transport av ved, og i forbindelse med vedlikehold av bygningene. Det gis ikke tillatelse / dispensasjon for andre formål.

I vedlegg 1 i forvaltningsplanen, tabell veier og kjørespor, er det (s. 123) følgende retningslinjer for kjøring og transport på kjøresporene mellom Strålbergsætra og nordenden på Vesl-Marsjøen:

Kjøring i forbindelse med jordbruksvirksomhet er tillatt etter verneforskrift for Knutshø landskapsvernområde § 3 pkt. 5.2 d og motorferdselloven § 4 c. Nødvendig transport til setrene og transport for utleie av husvære knyttet til disse kan utføres av eier / utleier som driver setra i jordbruksnæring med tillatelse / dispensasjon etter § 3 pkt. 5.3 e. Annen kjøring (og transport) krever dispensasjon etter vernereglene for Knutshø landskapsvernområde § 4 (d.v.s. naturmangfoldloven § 48) og etter motorferdselloven / nasjonal forskrift § 6. Slik dispensasjon kan kun gis i særlige tilfelle der kjøring (og transport) ikke skader verneformålet. Det settes ikke spesielle regler for type kjøretøy, men man kan ikke påregne ekstra turer pga. kjøretøy med liten kapasitet.

Disse retningslinjene sier (angir) at det kan også gis tillatelse eller dispensasjon til transport på kjøresporet mellom nordenden på Vesl-Marsjøen og setrene nord for sjøen. Det er m.a.o. ikke helt samsvar mellom kjøresporet som er angitt på kartvedlegg 2 i forvaltningsplanen og retningslinjene for de samme kjøresporene på side 123 i forvaltningsplanen. Det er behov for å klarlegge dette bedre i forbindelse med revisjon av forvaltningsplanen.

Bestemmelsene i verneforskriften går vanligvis foran retningslinjene i forvaltningsplanen, og det er her derfor nødvendig å legge opp til en måte å behandle søknaden på som tar hensyn til det.

Siden Halvor Hektoen bruker den til fritidsformål, legges det opp til å behandle søknaden på følgende måte:

- Den delen av søknaden som dreier seg om transport med traktor på de angitte kjøresporene mellom vernegrensa for Knutshø landskapsvernområde og nordenden på Vesl-Marsjøen, ca. 1,2 km, behandles som en tillatelsessak etter § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften, der det står at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorferdsel i forbindelse med nødvendig transport til setrer på traktorveier / kjørespor som er angitt i forvaltningsplanen.
- Den delen av søknaden som dreier seg om transport med traktor på kjøresporene, ca. 300 m, til naustene øst for Vesl-Marsjøen og på kjøresporene mellom nordenden på Vesl-Marsjøen og setrene, ca. 0,5 km (ikke angitt på kartvedlegg 2), behandles som en dispensasjonssak i forhold til verneforskriftene, jf. § 48 i naturmangfoldloven (dispensasjon fra vernevedtak).

I naturmangfoldloven § 48 går det i 1. ledd fram:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I forvaltningsplanen går det (s. 83) fram at det legges opp til at § 48 i liten grad skal benyttes for å gi dispensasjon til motorisert ferdsel. Denne hjemmelen må kun benyttes i helt spesielle tilfeller.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7, skal også legges til grunn som retningslinjer når det treffes beslutninger som berører naturmangfold:

- § 8 kunnskapsgrunnlaget,
- § 9 føre-var-prinsippet,
- § 10 økosystemtilnærming og samlet belastning,
- § 11 kostnadene ved miljøforringelse,
- § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Dovrefjell nasjonalparkstyret har i møte 07.12.2015, sak nr. 74-2015 (arkivsak nr. 2015/7095), delegert myndighet til forvalterne (jf. vedtektene pkt. 6.2) til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Med kurant karakter menes følgende: 1) Saker etter verneforskriftenes spesifiserte tillatelsesbestemmelser om ferdsel og motorferdsel. 2) Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte tillatelsesbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48 der: a) Det dreier seg om fornying av tillatelse eller dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret. b) Det foreligger etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av styret eller arbeidsutvalget i tilsvarende sak. c) Forvaltningsplanen gir entydige

føringer for utfallet. Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme fram av saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

I dette tilfellet dreier det seg om fornying av tillatelse og dispensasjon gitt av Arbeidsutvalget 03.05.2016 i sak 005-2016 (arkivsak 2016/836), jf. sak 095-2013 i Dovrefjell nasjonalpark-styre 17.06.2013 (arkivsak 2013/3567).

Vurderinger

Dovrefjell nasjonalparkstyret har hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvern-område, jf. § 3 pkt. 5.3 e, og grunnlag i forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell, til å gi tillatelse til transport av ved og materialer til vedlikehold m.m., med traktor på kjøresporene mellom vernegrensa for Knutshø landskapsvern-område (ved Fallet) og nordenden på Vesl-Marsjøen.

På kjøresporene til naustene øst for Vesl-Marsjøen (ca. 300 m), og mellom nordenden på Vesl-Marsjøen og setrene (ca. 500 m), må det vurderes om det kan gis dispensasjon til transport med traktor etter naturmangfoldloven § 48.

Formålet med Knutshø landskapsvern-område er bl.a. å ta vare på særpreget natur- og kulturlandskap med tilhørende landskapsformer og kulturmiljø, jf. § 2 i verneforskriften. Det er derfor viktig at det ikke oppstår store kjøreskader når det brukes traktor.

Utfordringen er at det kan være bløtt i kjøresporene langs elva mellom Vesl-Marsjøen og setrene. Når det er bløtt og høy vannstand i sjøen og elva, er det ikke egnet å kjøre med traktor på kjøresporene langs elva mellom sjøen og setrene. Det kan bare kjøres med traktor på disse kjøresporene når det er forholdsvis tørt og lav vannstand. Det er da en fordel å bruke lett traktor og tilhenger med brede dekk, og kjøre lette lass.

Det er også mulig å frakte proviant og utstyr m.m. med båt mellom naustene øst for Vesl-Marsjøen og nordenden av sjøen, og et stykke oppover i elva.

Siden det kan være bløtt i kjøresporene langs elva mellom sjøen og setrene, er det en fordel at så mye som mulig av transportene til setrene foregår med snøskuter om vinteren. Transport til setrene nord for Vesl-Marsjøen bør derfor helst helst skje med snøskuter om vinteren.

Vurdering i forhold til de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12:

Når det treffes beslutninger som berører naturmangfoldet, skal forvaltningen innhente og legge til grunn kunnskap om naturmangfoldet. Kunnskapen som skal brukes, er kunnskap om landskap, økosystemer, naturtyper og arter, og det skal gis en vurdering av effekten av påvirkninger.

Dersom transportene med traktor foregår når det er forholdsvis tørt, og vegetasjonen ikke påføres unødige skader, vil transportene med traktor på kjøresporene til naustene og til setra ved Vesl-Marsjøen, berøre naturmangfoldet forholdsvis lite, og effekten av påvirkningene vil også være forholdsvis liten, jf. § 8.

Påvirkningen av økosystemet skal også vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Transport med traktor på kjøresporene når det er forholdsvis tørt, vil sammen med andre tillatelser og dispensasjoner som er eller vil bli gitt i disse fjellområdene, sannsynligvis ikke føre til at belastningen på økosystemet blir for stor samlet sett. Det er derfor ikke behov for å ta i bruk føre-var-prinsippet, jf. § 9.

Hvis det tas tilstrekkelig hensyn når transportene foregår, er det i denne saken ikke nødvendig å vurdere om tiltakshaver skal dekke kostnadene ved miljøforringelse, jf. § 11, og om det blir benyttet tilstrekkelig miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, jf. § 12.

Det er derfor mulig å gi tillatelse og dispensasjon til transport med traktor på kjøresporene mellom grensa for Knutshø landskapsvernområde og naustene øst for Vesl-Marsjøen og mellom grensa og setra nord for Vesl-Marsjøen, med hjemmel i § 3 pkt. 5.3 e i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, og § 48 i naturmangfoldloven.

I de generelle retningslinjene for motorferdsel (s. 83) i forvaltningsplanen, er det ikke retningslinjer for antall turer langs kjørespor (på barmark) til seter i «brukssone».

Det foreslås å gi tillatelse og dispensasjon til inntil 2 turer (tur-retur) på kjøresporene mellom grensa for Knutshø landskapsvernområde (ved Fallet) og naustene øst for Vesl-Marsjøen.

Det foreslås også å gi tillatelse og dispensasjon til inntil 2 turer (tur-retur) på kjøresporene mellom grensa for Knutshø landskapsvernområde (ved Fallet) og setra nord for Vesl-Marsjøen. Det er en forutsetning at transportene med traktor til setra foregår når det er forholdsvis tørt. Det er en fordel at det brukes lett traktor og tilhenger og kjøres lette lass.

På grunn av hensynet til villrein på vinterbeite, bør det ikke foregå transport etter 31.10.

Delegert vedtak

Dovrefjell nasjonalparkstyre gir Halvor Hektoen, Tynset, tillatelse og dispensasjon til:

- inntil 2 turer (tur-retur) på kjøresporene mellom grensa for Knutshø landskapsvernområde (ved Fallet) og naustene øst for Vesl-Marsjøen, og
- inntil 2 turer (tur-retur) på kjøresporene mellom grensa for Knutshø landskapsvernområde (ved Fallet) og setra nord for Vesl-Marsjøen.

Det gis tillatelse og dispensasjon i tiden 01.06.-31.10. i 2021-2025.

Kjøreruter er kjøresporene Strålbergsætra – Fallet – naustene øst for Vesl-Marsjøen, og Strålbergsætra – Fallet – setra nord for Vesl-Marsjøen. Vedtaket gjelder den delen av kjøresporene som går i Knutshø landskapsvernområde.

Dispensasjonen begrunnes med at det ikke er i strid med formålet med Knutsø landskapsvernområde og påvirker verneverdiene lite, hvis transportene med traktor foregår når det er forholdsvis tørt og vegetasjonen ikke påføres unødige skader.

Vilkår:

- Transportene med traktor skal foregå på en hensynsfull måte. Vegetasjonen skal ikke påføres unødige skader. Det skal tas hensyn til villrein og annet dyreliv.
- Transportene med traktor til setra nord for Vesl-Marsjøen skal foregå når det er forholdsvis tørt, og det bør brukes lett traktor og tilhenger med brede dekk.
- Det skal ikke kjøres utenom kjøresporene.
- Eventuell veiledning som forvaltningsmyndigheten, SNO eller fjelloppsynet gir for å ivareta verneformålet, skal følges.
- Kjøretillatelse skal være med når kjøring foregår, og kjørebok skal føres.

Vedtaket er fattet med hjemmel i verneforskriften for Knutshø landskapsvernområde, § 3 pkt. 5 e, naturmangfoldloven § 48 1. ledd, og forvaltningsplanen for verneområdene på Dovrefjell. Vilklårene er fastsatt med grunnlag i vanlig praksis innenfor forvaltningsretten.

Forholdet til annet lovverk

I tillegg til tillatelsen / dispensasjonen fra Dovrefjell nasjonalparkstyre kan det også være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier. De fleste tillatelsene eller dispensasjonene til motorferdsel i verneområder, må også ha tillatelse eller dispensasjon etter lov om motorferdsel i utmark og på vassdrag. Det er de enkelte kommunene som gir tillatelser eller dispensasjoner etter motorferdselloven. Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag innskrenker ikke den adgang grunneier og bruker har til å forby eller begrense motorferdsel på sin eiendom.

Rett til innsyn i sakens dokumenter

Alle kan kreve innsyn i sakens dokumenter. Noen dokumenter kan med hjemmel i lov være unntatt fra innsyn.

Klageadgang

Vedtaket eller del(er) av det kan påklages til Miljødirektoratet av en part eller annen med rettslig klageinteresse, innen tre uker fra vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Dovrefjell nasjonalparkstyre, jf. forvaltningsloven § 32.

Med hilsen

Lars Børve (sign.)
Forvalter
Dovrefjell nasjonalparkstyre

Kopi til

- Miljøvedtaksregisteret
- Statens naturoppsyn Dovrefjell
- Statsforvalteren i Innlandet
- Tynset kommune
- Kvikne utmarksråd
- Halvor Hektoen